

Elhatárolási és besorolási hibák, valamint ezek elkerülése a gördülő fejlesztési tervekben

MaVíz-MHT Szakmai Szimpózium

2016. április 19.

Vojtilla László Zoltán

Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal

Víziközmű-engedélyezési és Felügyeleti Főosztály, Víziközmű Fejlesztési Osztály

Az előadás tartalma

- Előzmények;
- több szabályozási terület találkozása a GFT-nél (víziközmű, számvitel, nemzeti vagyon jogszabályai látszólag ütköznek);
- speciális és általános jogszabály viszonya;
- Vksztv. és Szvtv. együttes alkalmazása;
- fogalmak rendszere és alkalmazása;
- karbantartás és felújítás elhatárolása;
- segítő kérdések az elhatároláshoz;
- ami gyakran hiányos a GFT dokumentációiban.

Előzmények

- Két tervbeadás, részben eltérő szabályokkal, de hasonló bizonytalanságokkal és hibákkal;
- karbantartások, működtető vagyont érintő vagy egyéb feladatok „betévedése” a tervekbe;
- leszűkített fókuszú jogértelmezések, a kiemelt részletek, félmondatok csapdája;
- a jogszabály egésze alapján kell eljárni;
- nem a feladatok megszokott elnevezése számít, hanem a tartalma;
- A lényegre szorítókozó műszaki leírás és főbb paraméterek szerepe.

Rövidítések

- **Vksztv.:** a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény,
- **Szvtv.:** a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény,
- **GFT:** gördülő fejlesztési terv (hosszú távú, felújítási és pótlási, valamint beruházási tervrészből álló terv).

Több szabályozási terület találkozása a GFT-nél

- Vksztv. és szorosan kapcsolódó rendeletek (fejlesztés, víziközmű, tulajdonlás, számviteli szétválasztás, vagyonértékelés);
- Szvtv. és kapcsolódó rendeletek (nemzeti/önkormányzati vagyon külön számviteli szabályai, pl. 4/2013. Korm. rend.);
- Nemzeti vagyonról szóló tv. és kapcs. rendeletek (vagyonkezelés, érték megőrzés).

Ezek több ponton eltérő tartalmú szabályozást is tartalmazhatnak, mi az összeillesztés menete?

A speciális és az általános jogszabály

- **Lex specialis derogat legi generali**”;
- jogelméleti elv: mivel egy adott területre szabott jogszabály a sajátosságokhoz illesztett és precízebb, ezért felülírja az általános jellegű, sok területre szánt azonos szintű általános jogszabályt;
- az esetleges ütközés látszólagos, ameddig elér a speciális jogszabály hatálya, addig ezt kell alkalmazni, azon túl pedig az általánost;

A Vksztv. és az Szvtv. együttes alkalmazása

- Amit a Vksztv. szabályoz, esetleg újra szabályoz, ott ezt kell alkalmazni,
- a Vksztv. felhatalmazásával megalkotott jogszabályok esetén az azonos, vagy alacsonyabb szintű jogszabályokra ugyanez érvényes;
- egyéb esetekben az általános érvényű jogszabályokat kell alkalmazni;
- felújítás, karbantartás fogalma: a Vksztv. használja ezeket a fogalmakat, de nem definiálja, ezért az Szvtv. meghatározásait kell alkalmazni.

Fogalmak rendszere és alkalmazása (Vksztv./Sztvtv)

- Eltérő megnevezés, de hasonló jelentés:
fejlesztés/beruházás (mindkét törvényben gyűjtőfogalom)
- Hasonló elnevezés, de eltérő jelentés:
 - beruházás: új eszköz létrehozása/minden értéknövelő feladat
 - Pótlás: kivonás és új beszerz. egyidejűleg/csak pénzügyi jell.
- Közismert, általános fogalmak:
üzembe helyezés, próbaüzem, kiszervezés, stb. (itt ritkábban van dilemma).

Karbantartás és felújítás

- A Vksztv. nem definiálja, ezért az Szvtv. szerint kell eljárni;
- a határvonalakat nem egyszerű kijelölni;
- szakmai szervezetek ajánlásokat próbálnak kiadni belső használatra, de ezek nem mindig pontosak;
- a használati díjakból nem lehet karbantartást finanszírozni;
- a mérleg valódisága és a TÁNYA alap miatt felújítást nem lehet karbantartásként elszámolni;
- egy meghibásodást mindig szakszerűen kell elhárítani, de néha csak utólag lehet meghatározni a helyes besorolást.

Karbantartás és felújítás

- **Szvtv. 3. § (4) 8. felújítás:**

az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló, időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak; felújítás a korszerűsítés is, ha az a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes részeinek az eredetitől eltérő megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli; a tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor a folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei elöregedtek), amely elhasználódottság már a rendeltetészerű használatot veszélyezteti; nem felújítás az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egyidőben való elvégzése, függetlenül a költségek nagyságától;

Karbantartás és felújítás

Kiemeléssel:

- *Szvtv. 3. § (4) 8. felújítás: az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló, időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely **mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak; felújítás a korszerűsítés is, ha az a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes részeinek az eredetitől eltérő megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli; a tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor a folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei előregedtek), amely elhasználódottság már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti; nem felújítás az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egyidőben való elvégzése, függetlenül a költségek nagyságától;***

Karbantartás és felújítás

A felújítás:

- Egy eszközt akkor kell felújítani, amikor a elvégzett karbantartás mellett már elhasználódott, és
- a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti;
- mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik;
- eredeti műszaki állapota, visszaáll;
- felújítás a korszerűsítés is, egyes részeinek az eredetitől eltérő megoldásával vagy kicserélésével;
- rekonstrukció: a puszta felújításon túl többlet minőség vagy kapacitás;
- nem felújítás a felhalmozódó karbantartás egyidőben való elvégzése függetlenül a költségek nagyságától.

Karbantartás és felújítás

- **Szvtv. 3. § (4) 9. karbantartás:** a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi;

Karbantartás és felújítás

Kiemeléssel:

- **Szvtv. 3. § (4) 9. karbantartás:** a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a **tervszerű megelőző karbantartást**, a hosszabb időszakonként, de **rendszeresen visszatérő nagyjavítást**, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely **a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi**;

Karbantartás és felújítás

Karbantartás:

- **használatban lévő** tárgyi eszköz folyamatos üzemeltetését szolgálja;
- tervszerű megelőző, vagy
- hosszabb időközönként, rendszeresen visszatérő nagyjavítást;
- minden, amit a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni;
- **a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását** eredményezi;

(A karbantartás célja, hogy ne csökkenjen az élettartam, a felújítás célja, hogy növekedjen az eredetileg elvárthoz képest.)

Szvtv. szerinti beruházás (Vkszvtv.: fejlesztés)

- Szvtv. 3. § (4) 7. **beruházás**: a tárgyi eszköz beszerzése, létesítése, saját vállalkozásban történő előállítása, a beszerzett tárgyi eszköz üzembe helyezése, rendeltetésszerű használatbavétele érdekében az üzembe helyezésig, a rendeltetésszerű használatbavételig végzett tevékenység (szállítás, vámkezelés, közvetítés, alapozás, üzembe helyezés, továbbá mindaz a tevékenység, amely a tárgyi eszköz beszerzéséhez hozzákapcsolható, ideértve a tervezést, az előkészítést, a lebonyolítást, a hiteligénybevételt, a biztosítást is); beruházás a meglévő **tárgyi eszköz** bővítését, rendeltetésének megváltoztatását, átalakítását, **élettartamának, teljesítőkétségének közvetlen növelését eredményező tevékenység is, az előbbiekben felsorolt, e tevékenységhez hozzákapcsolható egyéb tevékenységekkel együtt;**

Rekonstrukció (Számviteli levelek 30/2010)

- A tárgyi eszköz technikai megújítását, egyedi pótlását meghaladó,
- részleges, vagy teljes újrалétesítése, ill. cseréje,
- amely magasabb műszaki színvonalat eredményez,
- amely az eredeti állapotot meghaladó műszaki színvonalat vagy kapacitást hoz létre,
- vagy új funkciót biztosít, bővül az ellátható feladatok köre.

Rekonstrukció (Számviteli levelek 30/2010)

- Kezelése a számvitelben: el kell különíteni egymástól a felújítást és a beruházást.
- Kezelése a GFT-ben: általában a felújítási és pótlási tervben van a rekonstrukció helye, kivéve, ha az adott feladat fő funkciója beruházás jellegű, a felújítás csak másodlagos.

Segítő kérdések

Az eredeti élettartam, vagy használhatóság növekedése hogyan igazolható?

- Csővezetéknél, ha a kicserélt/kibélelt csőszakasz olyan hosszú, hogy az a teljes vezeték felújításakor megmarad (egy több lépcsőben végzett felújításnak megfelel-e ?);
- szivattyúnál, ha a kopások pusztá javításán túl olyan mértékben korszerűsödik, hogy egy új beszerzése kiváltható (hatásfok, üzembiztonság javul-e pl. dugulásérzékenység miatt?);
- vízmérőnél, ha a pontosság lényegesen javul. (Emiatt igazolható gazdasági előnyökre lehet-e számítani?)

Segítő kérdések

- Pótlás esetén a kicserélendő rész (önálló) tárgyi eszköz-e, vagy tartozék?
- Tartozéknak minősülő esetben cseréről, vagy új rész kialakításáról van-e szó? (Pl. egy gépházban lévő vizesblokk csak tartozék, az egész épület az eszköz.)
- Csere esetén lényegesen változik-e a tárgyi eszköz használhatósága, minősége és lesz-e emiatt gazdasági előny?
- Időben megtörténtek-e a karbantartások, és hogyan tudom ezt igazolni?

Gyakran hiányosan kerül bemutatásra a GFT -ben

- Eredetileg elvárt élettartam bemutatása;
- a fejlesztés hatására ez hogyan változik;
- energia hatékonyságra milyen hatással van;
- vízbiztonsági tervekkel való összhang bemutatása;
- a fokozatos szűkítés elvének bemutatása (a legfontosabb 15 év, ebből a legfontosabb 5 év, ebből a legfontosabb 1 év feladatai);
- a prioritizálás elvei;
- elmaradó fejlesztés kockázatai, gazdasági és színvonal következményei,
- a működtetés költségeire és az üzembiztonságra gyakorolt hatás bemutatása.

Köszönöm a megtisztelő
figyelmüket!

Esetleges kérdések:
vizikoizmu@mekh.hu

